

ОСОБЛИВОСТІ ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ УСТАТКУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасна система функціонування економіки України висуває особливі вимоги до виробничо-господарської діяльності промислових підприємств. Українським товаровиробникам в своїй діяльності доводиться враховувати і зниження внутрішнього платоспроможного попиту населення країни, і утруднення збуту традиційної продукції через напружені взаємовідносини з Росією, і суттєве підвищення цін на енергоносії внаслідок падіння курсу гривні. В цих умовах одним з основних факторів для успішного підвищення ефективності виробництва продукції є правильне вирішення проблеми оновлення парку устаткування промислових підприємств.

Устаткування дуже багатьох промислових підприємств України є фізично зношеним, а їх виробничі технології – морально застарілими. Наслідком цього є неконкурентоспроможність більшості видів української промислової продукції на зовнішніх ринках збуту, що зумовлено як їх недостатньо високою якістю, так і надмірним рівнем витрат на виробництво. Застарілі технології призводять до високої матеріало- та енергомісткості виробництва, а зношене обладнання не дозволяє впроваджувати та швидко освоювати виробництво принципово нової продукції. Своєчасно і належним чином проведене оновлення парку устаткування промислових підприємств дозволяє знизити собівартість діючого виробництва і підвищити якість випущеної продукції.

Оскільки оновлення устаткування є доволі капіталомістким заходом, то для його успішної реалізації потрібно враховувати цілий ряд факторів. Серед них доцільно згадати наступні:

- 1) коли і в якому обсязі потрібно здійснювати оновлення устаткування – яке обладнання замінювати, а яке просто капітально ремонтувати тощо;
- 2) за рахунок яких джерел буде проводитися оновлення і яким може бути їх оптимальне співвідношення;
- 3) за рахунок чого і в які терміни можна буде повернути затрачені на реалізацію даного заходу грошові кошти.

Перший з названих факторів передбачає попередню всебічну оцінку наявного виробничого потенціалу досліджуваного підприємства в цілому і кожного виду обладнання зокрема. Необхідно буде визначати яке обладнання ще дозволяє виконувати поточну та перспективну виробничу програму підприємства, а яке – вже ні; що потрібно зробити з невідповідним обладнанням (капітально відремонтувати, модернізувати, просто замінити аналогічним, оновити шляхом заміни новим, більш продуктивним або менш енергомістким); треба буде оцінити можливі терміни проведення оновлення.

При визначенні джерел можливого фінансування оновлення чи не найскладнішим моментом буде встановлення їх оптимального співвідношення. При цьому слід враховувати, що, по суті, таких джерел є усього два: 1) зовнішні запозичення і 2) внутрішні ресурси підприємства. Зовнішні запозичення для підприємств можливі, переважно, лише у вигляді банківських кредитів, а за умови відносно високих банківських ставок за кредитування (від 40% річних і вище) це джерело фінансування стає практично недоступним через його невідповідність і суттєву затратність.

Внутрішні ресурси підприємства передбачають лише можливість використання нерозподіленого прибутку та амортизаційних відрахувань, але розмір цих засобів є, як правило, обмеженим і не завжди дозволяє здійснити оновлення в повній мірі.

Третій фактор, який доцільно оцінювати при проведенні оновлення устаткування передбачає наявність прогнозних оцінок можливого обсягу витрат на виробництво, цін реалізації різних видів продукції підприємства, а також їх відповідності поточному і перспективному платоспроможному попиту можливих споживачів.

Тільки правильна та усебічна оцінка усіх вищезазваних факторів і їх узгодження з поточними та перспективними напрямками діяльності підприємства забезпечить успішність проведення оновлення устаткування і дозволить досягнути бажаного для виробника результату.